

Teorija razrade

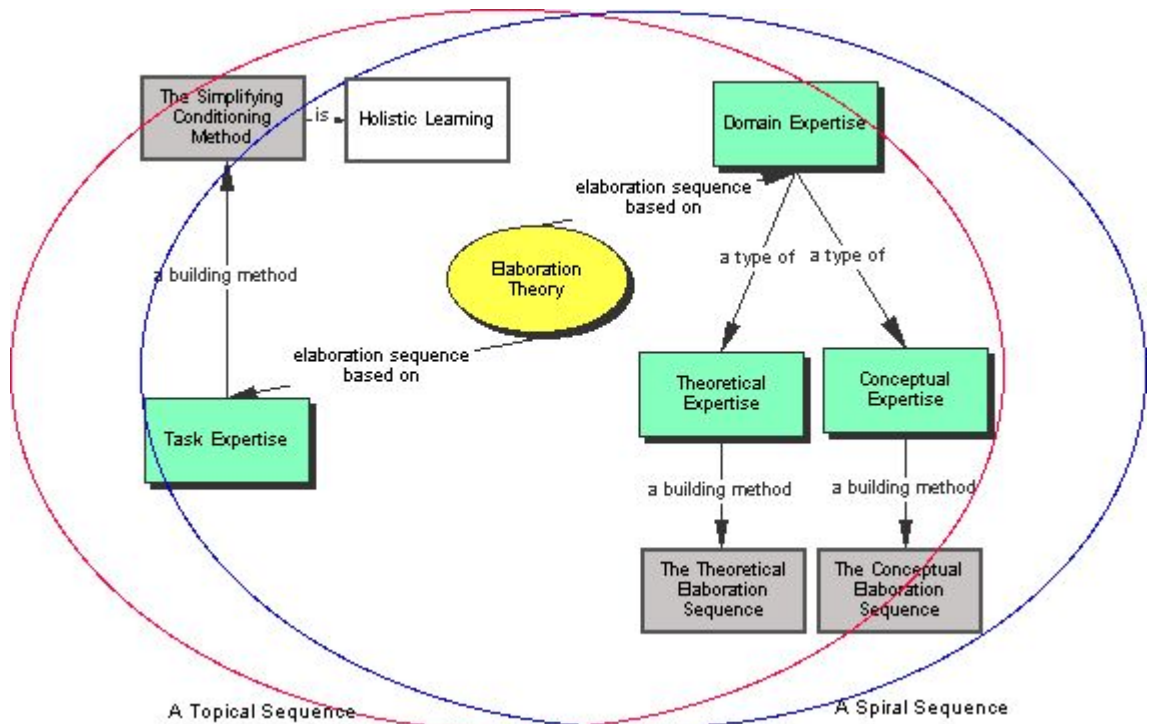
Općenito

Teorija razrade (**elaboration theory**) je jedan od **kognitivističkih modela za instrukcijski dizajn** kojeg su predložili **Charles Reigeluth** i njegovi suradnici u kasnim 1970-ima. Temeljena je na dotadašnjim nalazima kognitivnih istraživanja i na radovima **Jeromea Brunera** (vidi: **učenje otkrivanjem**) i **Davidu Ausubela** (vidi: **asimilacijska teorija**)¹⁾. Veoma dobro prihvaćena, teorija razrade je predlagala kako **organizirati i slijediti različite tipove uputa na makrorazini**.²⁾ Za organiziranje naputaka na mikrorazini, Reigeluth predlaže uporabu **teorije komponentnog prikaza Davea Merrilla**.

Što je teorija razrade?

Ključno načelo teorije razrade jest da učenici **sadržaj** treba organizirati **od jednostavnijeg prema složenijem**, postepeno povećavajući stupanj složenosti. Pritom, učenik mora **razviti koncept** u kojem će nove ideje biti smislene i dobro prihvaćene.

U kontekstu teorije razrade, Reigeluth razlikuje stručnost u određenoj domeni (proces postajanja stručnjakom u kontekstu znanja teoretične naravi) i stručnost u radu (proces postajanja stručnjakom u proceduralnom znanju o disciplini koja uključuje više praktičnih zadataka). Da bi učenik stekao stručnost, teorija predlaže sljedećih **osam strategija**³⁾⁴⁾:

- **Organizacija strukture (structure organizing)** može biti konceptualna (predstavljanje predmeta ili ideje s nekim zajedničkim karakteristikama), proceduralna (predstavljajući niz akcija kako bi ostvarili cilj) ili teoretska (predstavlja teorijske aspekte, uzroke i posljedice). Odabrana organizacijska struktura mora odražavati glavni fokus materije. Prema Reigeluthu, u svakom predavanju jedna od tri vrste organizacije se smatra važnijom od preostale dvije.

- **Nizanje** sadržaja⁵⁾ (**sequencing**) prema stupnju složenosti. Treba započeti s najosnovnijim nakon čega se nadograđuju kompleksniji sadržaji.
- **Nizanje unutar lekcije (within-lesson sequencing)** može, bez obzira na organizacijsku strukturu, biti **tematsko** (tema se dubinski proučava prije prelaska na iduću) ili **spiralno** (sve teme su ukratko predstavljene prije detaljnog obrazlaganja svake od njih). Nizanje sadržaja **unutar lekcije**, uzimajući u obzir odabrani tip organizacijske strukture treba:
 - u slučaju teoretski organizirane razrade predstavljati ideje **od jednostavnijih prema složenijim**,
 - u slučaju postupaka predstaviti korake u skladu s njihovim **redosljedom pojavljivanja** i
 - u slučaju konceptualno organiziranih uputa početi s poznatijim i općenitijim pojmovima.
- **Pregledi (summarizers)** (sadržaj recenzenata) su naučena pravila nakon kojih slijede primjeri i praktična primjena.
- **Sintetizatori (synthesizers)** (dijagrami, slike i drugo) omogućuju smisleniju integraciju i asimilaciju novog znanja u postojeće znanje.
- **Analogije (analogies)** omogućuju lakše uočavanje odnosa između novih i postojećih znanja.
- **Aktivatori kognitivne strategije (cognitive strategy activators)** su slike, dijagrami ili smjernice za mentalno reprezentiranje naučenog sadržaja.
- **Samokontrola učenika (learner control)** može povećati učinkovitost učenja. Reigeluth sugerira da bi učenici trebali vježbati kontrolu nad nastavnim strategijama i sadržajima.

Kritika teorije razrade rezultirala je novim, više holističkim pristupom Reigelutha 1992., pod nazivom metoda pojednostavljivanja uvjeta (**simplifying conditions method - SCM**). U metodi pojednostavljivanja uvjeta Reigeluth je predložio kako bi instruktori trebali *“raditi sa stručnjacima na identificiranju jednostavnog primjera koji je reprezentativan za zadatak”*⁶⁾.

Kritike

Teoriju razrade se kritiziralo da je više model ili dizajn postupaka nego teorija učenja. Predloženo je ⁷⁾ da teoriju razrade treba preoblikovati u skup načela koji su više povezani sa samim procesom učenja. Ostale kritike ove teorije javljaju se zbog **razlikovanja između samo tri različite vrste znanja** (teorije, postupaka i koncepata). Takvo razlikovanje predstavlja pojednostavljen opis ograničenja dizajna, ali postoje istraživanja ⁸⁾⁹⁾¹⁰⁾ koja su pronašla drugačije i brojnije kategorije znanja. Još jedna kritika ova teorije proizlazi iz njene pretpostavke da su najopćenitiji pojmovi uvijek najbliži učenikovom prvotnom shvaćanju, što se pokazala neutemeljenim od strane Wilsona i Colea¹¹⁾, osobito u slučaju slabo definiranih područja učenja.

Ključne riječi i najvažnija imena

- **Teorija razrade, stručnost u domeni znanja, stručnost u zadatku, nizanje sadržaja**
- [Charles Reigeluth](#)

Literatura

[Wilson, Brent, and Peggy Cole. A critical review of elaboration theory. Educational Technology](#)

Research and Development 40, no. 3: 63-79. September 1992.

Elaboration Theory (Reigeluth) at Learning Theories. Preuzeto 11. ožujka, 2011.

TIP: Elaboration Theory (C. Reigeluth). Preuzeto 8. ožujka, 2011.

Ho, Weny. Reigeluth's Elaboration Theory. Pennsylvania. Preuzeto 11. ožujka, 2011.

Pročitaj više

Reigeluth, C.M. The elaboration theory: Guidance for scope and sequence decisions. In C.M. Reigeluth (Ed.), *Instructional-Design Theories and Models: A New Paradigm of Instructional Theory. (Volume II)*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Assoc. 1999.

Reigeluth, Charles M. Elaborating the elaboration theory. *Educational Technology Research and Development* 40, no. 3: 80-86. September 1992.

Bell B. Adaptive guidance: Enhancing self-regulation, knowledge, and performance in technology based training. *Personnel Psychology*, 55(2), 267-306. 2002

Bingham C. Learning Sequences: Their Existence, Effect, and Evolution. *Academy Of Management Journal*, 55(3), 611-641. 2012

1)

Kearsley, Greg. Elaboration Theory (C. Reigeluth). *The Theory Into Practice Database*.

2)

Reigeluth, Charles M. In search of a better way to organize instruction: The elaboration theory. *Journal of Instructional Development* 2, no. 3 : 8-15, 1979.

3)

Reigeluth, Charles M. In search of a better way to organize instruction: The elaboration theory. *Journal of Instructional Development* 2, no. 3 : 8-15, 1979. Cited by Ho, Wenyi. *Reigeluth's Elaboration Theory*.

4)

Wilson, Brent, and Peggy Cole. A critical review of elaboration theory. *Educational Technology Research and Development* 40, no. 3: 63-79, September 1992.

5)

opisuje poredak prema kojem informacija mora biti naučena

6)

Reigeluth, Charles M. Elaborating the elaboration theory. *Educational Technology Research and Development* 40, no. 3: 80-86. September 1992.

7) 11)

Wilson, Brent, and Peggy Cole. A critical review of elaboration theory. *Educational Technology Research and Development* 40, no. 3: 63-79. September 1992.

8)

Alexander, Patricia A., Diane L. Schallert, and Victoria C. Hare. Coming to Terms: How Researchers in Learning and Literacy Talk About Knowledge. *Review of Educational Research* 61, no. 3: 315 -343. Fall 1991.

9)

Dreyfus, H. L., & Dreyfus, S. E. *Mind over machine: The power of human intuition and expertise in the era of the computer*. New York: The Free Press. 1986.

10)

Winograd, T., & Flores, F. *Understanding computers and cognition: A new foundation for design*.

[Norwood NJ: Ablex. 1986.](#)

From:
<https://learning-theories.org/> - **Learning Theories**

Permanent link:
https://learning-theories.org/doku.php?id=hr:instructional_design:elaboration_theory&rev=1389887000

Last update: **2023/06/19 15:49**

